

PROJECTE OCELLS NIDIFICANTS ESCASSOS D'OSONA

Introducció

Des de 1980 es coneix la nidificació de 132 espècies d'ocells a la comarca d'Osona. Ocells que han estat objecte d'estudi en diversos treballs on es descriu amb major o menor detall el seu estatus com a reproductors a la comarca.

Tanmateix, l'última revisió publicada d'aquest tema es basa en observacions de fa més de 10 anys. Des de llavors, a la comarca hi ha hagut força canvis en quant a la distribució, colonització, extinció i tendència poblacional de diverses espècies d'ocells.

La gran afició naturalista pel món dels ocells que hi ha a Osona genera una gran quantitat d'informació anual inèdita. Cada any s'obté informació nova sobre els ocells reproductors, i en el cas d'algunes espècies es realitzen seguiments periòdics o cerques exhaustives que aporten visions més completes sobre la seva distribució, tendència i volum poblacional.

Aquest és el cas especialment de reproductors escassos, pels quals sovint és factible censar la totalitat de la població. Precisament es tracta d'aquelles espècies més susceptibles de patir canvis importants en les seves poblacions locals, com desaparicions o noves colonitzacions, i que sovint desperten un grau d'interès elevat.

L'objectiu principal és aglutinar tota la informació disponible que es recull any rere any i que, d'altra manera, queda dispersa o fins i tot perduda. Aquest document sintetitza la informació disponible de cada espècie en cada temporada de reproducció.

Objectius

1. Realitzar el seguiment anual de les espècies d'ocells nidificants escassos a Osona que es consideri possible realitzar-lo de manera exhaustiva.
2. Recollir tota la informació anual generada en relació a la totalitat de les espècies nidificants escasses.
3. Recollir la informació de les espècies estiujants considerades com a nidificants potencials.
4. Elaborar un document anual que reculli la informació a nivell d'espècie.
5. Motivar el seguiment complet de les espècies a partir de la informació recollida.

Feina realitzada l'any 2015

S'ha realitzat el segon any de seguiments dels ocells nidificants escassos i s'ha elaborat el segon document intern. A la Taula 1 es presenta un resum del seguiment realitzat aquest any.

Aquest any s'han fet canvis en el llistat d'espècies nidificants escasses. L'any 2015 s'ha comprovat, per primera vegada, la reproducció del **durbec** (*Coccothraustes coccothraustes*) i la **boscarla de canyar** (*Acrocephalus scirpaceus*). Per tant, s'han inclòs aquestes espècies a les categoria de nidificants. D'altra banda, s'han afegit les espècies següents que, tot i que potser alguna no compleix els criteris per a la seva inclusió, es desconeix la seva situació com a nidificants:

Faisà (*Phasianus colchicus*): Aparentment molt escassa i localitzada com a nidificant. Anualment gairebé no es recullen observacions de l'espècie en època de nidificació.

Àguila marcenca (*Circaetus gallicus*): Possiblement hi ha menys de 20 parelles.

Falcó mostatxut (*Falco subbuteo*): Es desconeix el nombre de parelles reproductores.

Mussol banyut (*Asio otus*): Espècie en la que varia molt el nombre de parelles reproductores cada any.

Picot negre (*Dryocopus matrius*): Probablement es tracta d'una espècie que no compleix els criteris però s'ha cregut convenient incloure-la per tal de motivar el seu coneixement durant l'època de nidificació.

Picot garser petit (*Dendrocopos minor*): Probablement es tracta d'una espècie que no compleix els criteris però s'ha cregut convenient incloure-la per tal de motivar el seu coneixement durant l'època de nidificació.

Ahora s'ha recollit informació que confirma 2 noves espècies nidificants a Osona des de 1980, a part de les detectades enguany, passant de les 128 de l'any 2014 a 132 l'any 2015.

També s'han realitzat canvis en el llistat d'espècies estiuejants. Enguany s'ha cregut oportú retirar el **lluier** (*Carduelis spinus*), ja que es tracta d'una espècie que al nostre país només nidifica escadusserament al Pirineu (Estrada et al., 2004) en hàbitat clarament boreoalpí, absent a Osona.

Taula 1: Taula resum del seguiment dels ocells nidificants escassos el 2015. Es distingeixen tres categories: EX, Extingit com a nidificant; N, Poblacions de menys de 20 parelles i/o 5 localitats conegudes; DES, Població desconeguda. Abreviacions: pp, parelles; ter., territoris.

Espècie	EX	N	DES
<i>Tachybaptus ruficollis</i>		14-17 pp	
<i>Nycticorax nycticorax</i>		Mín. 102 pp	
<i>Bubulcus ibis</i>		Mín. 69 pp	
<i>Egretta garzetta</i>		Mín. 37 pp	
<i>Ardea cinerea</i>		Mín. 99 pp	
<i>Pernis apivorus</i>			*
<i>Milvus migrans</i>		1-2 pp	
<i>Milvus milvus</i>		0-2 ter.	
<i>Neophron percnopterus</i>		6-8 ter.	
<i>Gyps fulvus</i>		1-4 pp	
<i>Aquila chrysaetos</i>		0-1 ter.	
<i>Aquila pennata</i>		Mín. 17 ter.	
<i>Circaetus gallicus</i>		15 ter.	
<i>Falco subbuteo</i>		Mín. 10 ter.	
<i>Falco peregrinus</i>		Mín. 13 ter.	
<i>Charadrius dubius</i>		12-13 ter.	
<i>Scolopax rusticola</i>			*
<i>Actitis hypoleucos</i>		Mín. 1 pp	
<i>Myiopsitta monachus</i>		1 pp	
<i>Clamator glandarius</i>	0 pp		
<i>Bubo bubo</i>		1-3 ter.	
<i>Asio otus</i>		80 pp.	
<i>Dryocopus martius</i>		Mín. 15 ter.	
<i>Dendrocopos minor</i>		Mín. 24 ter.	
<i>Caprimulgus ruficollis</i>		1 ter.	
<i>Jynx torquilla</i>		Mín. 4 ter.	
<i>Alauda arvensis</i>		5 ter.	
<i>Cecropis daurica</i>		Mín. 6-7 pp	
<i>Anthus campestris</i>		Mín. 14 ter.	
<i>Anthus spinoletta</i>	0 pp		
<i>Anthus trivialis</i>		5 ter.	
<i>Cinclus cinclus</i>		Mín. 9 - 12 pp	
<i>Phoenicurus phoenicurus</i>			*

<i>Oenanthe oenanthe</i>		Mín. 11 ter.	
<i>Monticola saxatilis</i>		1 ter.	
<i>Monticola solitarius</i>		1-3 ter.	
<i>Acrocephalus arundinaceus</i>		1 - 4 ter.	
<i>Acrocephalus scirpaceus</i>		Mín. 1 pp	
<i>Lanius meridionalis</i>		1 pp	
<i>Lanius senator</i>		Mín. 11 ter.	
<i>Pyrhhorcorax pyrrhcorax</i>			*
<i>Corvus monedula</i>		4-6 pp	
<i>Serinus citrinella</i>		1 ter.	
<i>Loxia curvirostra</i>			*
<i>Coccothrasutes coccothraustes</i>		2 pp	
<i>Emberiza hortulana</i>	0 pp		
<i>Emberiza citrinella</i>			*

Estat del projecte

Ja es porten dos anys de seguiment dels ocells nidificants escassos d'Osona, i s'està recopilant informació per a elaborar un document on es resumeixi l'evolució de la nidificació.

Previsió per l'any 2016

Continuar recopilant informació de l'estat de les espècies nidificants escasses, per a elaborar un document el 2018 on es resumeixi l'evolució de la nidificació.

Metodologia

1. Llistat d'espècies nidificants escasses

El llistat d'espècies nidificants escasses s'han seleccionat segons **dos criteris**:

- 1) Espècies amb menys de 20 parelles criant a Osona.
- 2) Espècies amb la població nidificant concentrada en menys de 5 localitats.

A més, s'ha establert un llistat d'espècies nidificants possibles sense casos de reproducció comprovada, així com espècies estiuejants no reproductores, que inclou 13 espècies incloses a l'apartat "Espècies estiuejants". Algunes d'aquestes espècies es veuen com a nidificants potencials a la comarca, i

per això es considera interessant recopilar informació que pugui reflectir una futura colonització.

2. Estructura del text de cada espècie

S'ha establert una estructura de text uniforme per a cada espècie, per a facilitar la cerca d'informació dins del document. L'estructura del text varia lleugerament per les espècies reproductores i per a les estiuejants. Per cada **espècie reproductora** s'inclou la següent informació:

Nom català

Nom científic

Una frase que resumeixi el seu estatus.

Població [any]: l'estima actual de la població segons les dades disponibles

Valoració de l'esforç: es valora d'una manera senzilla l'esforç dedicat a obtenir informació de l'espècie en l'any en qüestió, encara que no s'hagi constatat la reproducció:

- **sense dades;** no s'ha recollit cap dada l'any en curs
- **dades casuals;** no s'ha realitzat cap seguiment i només es disposa de dades casuals; és probable que la informació sigui incompleta o no representi la totalitat de la població comarcal
- **seguiment parcial;** només s'ha realitzat un seguiment d'una part de la població comarcal (e.g. només una de les localitats on es reproduïx l'espècie); la informació recopilada reflecteix amb precisió l'estat d'una part de la població però no representa la totalitat comarcal
- **cens absolut;** s'ha realitzat un seguiment específic de la població de tota la comarca

Comentaris:

S'exposa la informació o un resum de la informació coneguda per l'any en qüestió, com un resum de les zones prospectades o el tipus de prospecció i els resultats de les prospeccions a cada zona, així com un resum de les observacions obtingudes de manera casual que aportin informació a l'estat de la població reproductora (incloent, si s'escau, les observacions). En espècies migradores poden ser rellevants les darreres observacions de migradors prenupcials, les primeres de migradors postnupcials o dispersió juvenil o post-reproductora, o algunes observacions en període reproductor. Pot ser interessant indicar les evidències de reproducció obtingudes, així com els intents de reproducció sense èxit.